

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันสังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยี วัฒนธรรม รวมทั้งวิทยาการต่างๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่และการดำเนินชีวิตของประชาชนในสังคม ประเทศไทย ก็เป็นส่วนหนึ่งของสังคมโลกที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงสถานการณ์ดังกล่าวได้เช่นเดียวกัน ทรัพยากรสำคัญที่จะนำพาสังคมให้สามารถอยู่รอดได้ สามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาไปสู่ความเจริญก้าวหน้าได้อย่างยั่งยืน คือ ศักยภาพของพลเมืองในสังคมนั้นๆ โดยปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่เป็นการเสริมสร้างให้เกิดศักยภาพของพลเมือง ได้แก่ การศึกษาซึ่งเป็นกระบวนการทางสังคม กระบวนการหนึ่งที่สามารถทำให้เกิดการพัฒนาประเทศไปสู่สังคมแห่งฐานความรู้ (Knowledge Based Society) สำหรับประเทศไทยได้มีการกำหนดนโยบายและแนวทางด้านการศึกษา โดยได้มีการตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งมีการกำหนดแนวการจัดการศึกษาไว้ในมาตรา 22-23 ให้การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ การจัดการศึกษาในทุกรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ หรือการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่างๆ ได้แก่ 1) ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก 2) ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 3) ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา 4) ความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้า ้นภาษา 5) ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข (พรบ. ราชกิจจานุเบกษา 19 สิงหาคม 2542) ทั้งนี้ในช่วงที่ผ่านมาทุกภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้มีความพยายามในการพัฒนาทางการศึกษา ทำให้การพัฒนาทางการศึกษาขยายตัวในเชิงปริมาณอย่างรวดเร็ว โดยจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็น 8.5 ปี ในปี พ.ศ. 2548 แต่ก็ยังไม่ถึงระดับการศึกษาภาคบังคับ และต่ำกว่าประเทศในแถบเอเชียที่มีจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ย 10-12 ปี และเมื่อพิจารณาในแง่ของอัตราส่วนนักเรียนต่อประชากรพบว่าเพิ่มขึ้นทุกระดับ โดยการเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษาเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 71.2 ระดับปริญญาตรีเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 44.3 แต่ปัญหาที่เป็นประเด็นสำคัญ คือ ปัญหาด้านคุณภาพการเรียน โดยผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา 4 วิชาหลัก ประกอบด้วย ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ พบว่า มีค่าต่ำกว่าร้อยละ 50 มาโดยตลอด รวมทั้งคุณภาพการเรียนยังขาดความเข้มแข็งในด้านความรู้และทักษะ

พื้นฐานในการทำงานด้านการคิด วิเคราะห์และสร้างสรรค์ สะท้อนให้เห็นว่าผลผลิตจากระบบการศึกษาที่เป็นอยู่ คือ บุคคลไม่สามารถเชื่อมโยงความรู้สู่การใช้ประโยชน์ได้เท่าที่ควร (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, <http://dd.go.th/thai-htm>)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ โดยมีเป้าหมายเชิงคุณภาพ คือ คนไทยทุกคนได้รับการพัฒนาให้มี ความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม อารมณ์ มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีทักษะในการประกอบอาชีพ มีความมั่นคงในการดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรี และอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ขณะที่เป้าหมายเชิงปริมาณที่สำคัญๆ เช่น จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยเป็น 10 ปี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักของทุกระดับสูงกว่าร้อยละ 55 เพิ่มกำลังแรงงานระดับกลางที่มีคุณภาพเป็นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 ของกำลังแรงงานทั้งประเทศ เป็นต้น การที่จะบรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้ การศึกษานับเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งที่จะเป็นเครื่องมือและกลไกในการสร้างเสริม สนับสนุน และผลักดันให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ ทั้งนี้ สิ่งสำคัญในการจัดการศึกษานั้น จำเป็นต้องมีการกำหนดหลักสูตรไว้ให้ชัดเจน เพราะหลักสูตรเป็นสิ่งที่กำหนดแนวทางการปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักสูตรจะ เป็นส่วนที่กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้อ เพื่อให้แน่ใจว่าผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยมีรายละเอียดที่บ่งชี้ได้ว่า ผู้เรียนควรเรียนรู้ อะไร มีเนื้อหาสาระมากน้อยเพียงใด ควรได้รับการฝึกฝนให้มีทักษะในด้านใดบ้าง และควรมีพัฒนาการทั้ง ในส่วนของร่างกาย จิตใจ และสติปัญญาอย่างไร ดังนั้น หลักสูตรจึงเป็นเอกสารสำคัญที่เป็นแผนงานหรือ โครงการจัดการศึกษา และเป็นสิ่งกำหนดทิศทางของการจัดการศึกษาให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานำไปปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาที่หลักสูตรกำหนดไว้

การประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว ส่งผลให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาทุกระดับ โดยมีการเน้นหนักให้ปรับปรุงหลักสูตรและปรับเปลี่ยนวิธีการสอนเพื่อพัฒนานักศึกษาให้คิดเป็น แก้ปัญหาเป็น และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทย สำหรับการศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้น สำนักงาน คณะกรรมการอุดมศึกษาในฐานะที่เป็นหน่วยงานกำกับและส่งเสริมการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษา ได้ดำเนินการจัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย (Thailand Qualifications Framework for Higher Education: TQF:HEd) เพื่อเป็นเครื่องมือในการนำนโยบายที่ปรากฏใน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษามุ่งเน้นเป้าหมายการจัดการศึกษาที่ผลการเรียนรู้ (Learning Outcomes) ของนักศึกษา เป็นสำคัญ โดยมีหลักการสำคัญ คือ 1) ยึดหลักความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 2) มุ่งเน้นที่มาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตซึ่งเป็น มาตรฐานขั้นต่ำเชิงคุณภาพ 3) มุ่งที่จะประมวลกฎเกณฑ์และประกาศต่างๆ ที่ได้ดำเนินการไปแล้วเข้า ด้วยกันและเชื่อมโยงเป็นเรื่องเดียวกัน 4) มุ่งให้คุณวุฒิหรือปริญญาของส ถาบันอุดมศึกษาใดๆ ของ

ประเทศไทยเป็นที่ยอมรับและเทียบเคียงได้กับสถาบันอุดมศึกษาที่ดีทั้งในและต่างประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา , มปป.) จากแนวนโยบายด้านการศึกษาดังกล่าวข้างต้น ย่อมทำให้สถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ต้องมีการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวทางที่รัฐได้กำหนดไว้ เพื่อนำไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ ซึ่งก็คือ การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะในด้านต่างๆ ตามที่ต้องการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครเป็นสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดคณะกรรมการการอุดมศึกษา มีภารกิจหลักในการผลิตบัณฑิตเพื่อตอบสนอง ้องความต้องการของตลาดแรงงาน โดยได้กำหนดปรัชญาของมหาวิทยาลัย คือ “สร้างคนดี มีปัญญา เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น” ปัจจุบันมหาวิทยาลัยฯ ได้จัดให้มีการเรียนการสอนในหลากหลายสาขาย่อยด้วยกัน ได้แก่ สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการศึกษา สาขาวิชานิติศาสตร์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ และสาขาวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ ทั้งนี้ สาขาวิชาที่มีผู้เลือกเข้าศึกษามากที่สุด คือ สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ โดยในปี พ.ศ. 2552 มีผู้ที่อยู่ระหว่างการศึกษานี้ จำนวนประมาณ 3,951 คน ซึ่งหน่วยงานที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในการพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนและการให้บริการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง คือ คณะวิทยาการจัดการ ในส่วนของหลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนสำหรับสาขาวิชาการบริหารธุรกิจในปัจจุบัน คือ “หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต” ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ได้มีการปรับปรุงจากเดิมและได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) รวมทั้งได้มีการดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ในหลักสูตรดังกล่าวตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 ซึ่งมีรายละเอียดต่างๆ ที่กำหนดไว้ ดังนี้

ปรัชญาของหลักสูตร

“ส่งเสริมการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ และมีคุณสมบัติที่สอดคล้อง ้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน สามารถปฏิบัติงานและเป็นผู้นำด้านธุรกิจ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ การบริการด้านวิชาการ และการทำวิจัยอย่างกว้างขวาง”

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

- 1) เพื่อผลิตบัณฑิตด้านบริหารธุรกิจให้มีความรู้ ความสามารถในการบริหารธุรกิจระดับวิชาชีพ และนำไปประกอบอาชีพได้เป็นอย่างดี
- 2) เพื่อผลิตบัณฑิตด้านบริหารธุรกิจให้มีความรู้ความสามารถเฉพาะทางในวิชาชีพ เช่น ด้านการจัดการทั่วไป การบริหารทรัพยากรมนุษย์ การบัญชี การเงินและการธนาคาร การตลาด คอมพิวเตอร์ธุรกิจ ธุรกิจระหว่างประเทศ ธุรกิจบริการ การจัดการโลจิสติกส์ สามารถประกอบอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีเจตคติที่ดี และทักษะที่เพียงพอที่จะดำเนินธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนาตนเองให้มีความรับผิดชอบต่อสังคม
- 4) เพื่อผลิตบัณฑิตที่สนองความต้องการของตลาดแรงงาน และสอดคล้องตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

โครงสร้างหลักสูตร

จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 133 หน่วยกิต โดยมีสัดส่วนหน่วยกิตแต่ละหมวดวิชาและกลุ่มวิชา ประกอบด้วย หมวดวิชาศึกษาทั่วไป เรียน 33 หน่วยกิต หมวดวิชาเฉพาะ เรียน 94 หน่วยกิต หมวดวิชาเลือกเสรี เรียน 6 หน่วยกิต ทั้งนี้ มีวิชาเฉพาะด้าน (วิชาเอก) ที่นักศึกษาสามารถเลือกเรียนได้ แบ่งเป็น 1) การจัดการทั่วไป 2) การบริหารทรัพยากรมนุษย์ 3) การบัญชี 4) การเงินการธนาคาร 5) การตลาด 6) คอมพิวเตอร์ธุรกิจ 7) ธุรกิจระหว่างประเทศ 8) ธุรกิจบริการ 9) การจัดการโลจิสติกส์

การจัดการและการดำเนินงานด้านการศึกษิตตามหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตดังกล่าวของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ได้ล่วงเลยมาเป็นระยะเวลาพอสมควรแล้วตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 จนกระทั่งถึงปัจจุบันในปี พ.ศ. 2552 จึงควรที่จะได้มีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ในช่วงเวลาปัจจุบัน ตอบสนองและรองรับต่อนโยบายด้านการศึกษิตของรัฐ รวมทั้งความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบันที่ได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมค่อนข้างมาก ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการด้านการพัฒนาหลักสูตรบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพ จึงควรมีการประเมินหลักสูตร เพื่อให้ทราบถึงผลลัพธ์ของการดำเนินการดังกล่าว รวมทั้งปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น ซึ่งจะได้นำข้อค้นพบที่ได้มาใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตของคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น และนำไปสู่เป้าประสงค์ตามที่ทุกภาคส่วนคาดหวังไว้

คำถามวิจัย

1. หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ ของคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2549) มีประสิทธิภาพในด้านต่างๆ มากน้อยเพียงใด
2. หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ ควรมีการปรับปรุงองค์ประกอบของหลักสูตรในเรื่องใดบ้าง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการบริหารธุรกิจ ของคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร โดยใช้แบบจำลอง CIPP เพื่อประเมินองค์ประกอบ 4 ส่วน ได้แก่ การประเมินบริบท การประเมินปัจจัยนำเข้า การประเมินกระบวนการ และการประเมินผลผลิต
2. เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการบริหารธุรกิจ ของคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครให้มีความเหมาะสมกับการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ข้อค้นพบที่ได้สามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น นำไปสู่ผลลัพธ์ตามที่คาดหวังไว้ตามเป้าประสงค์ของหลักสูตร และสอดคล้องกับสภาพการณ์ของตลาดแรงงานในปัจจุบัน
2. ผลที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิต โดยเฉพาะบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาสาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร เพื่อให้เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพและเป็นกำลังสำคัญของสังคมและประเทศชาติต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต และเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรดังกล่าว ซึ่งประกอบด้วย 4 กลุ่มด้วยกัน คือ

กลุ่มที่ 1 เป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 1-4 หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ

กลุ่มที่ 2 เป็นบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ ในปีการศึกษา 2553

กลุ่มที่ 3 เป็นอาจารย์ผู้สอนของคณะวิทยาการจัดการ ซึ่งเป็นกลุ่มบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ และการนำหลักสูตรไปใช้

กลุ่มที่ 4 เป็นผู้ใช้งานบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ ซึ่งได้แก่ เจ้าของสถานประกอบการ หน่วยงาน องค์กรต่างๆ ที่ใช้งานบัณฑิตของมหาวิทยาลัยฯ

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ที่ได้มีการดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 จนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2553) โดยจะทำการประเมินในลักษณะองค์รวม ได้แก่ (1) การประเมินบริบท (2) การประเมินปัจจัยนำเข้า (3) การประเมินกระบวนการ และ (4) การประเมินผลผลิต

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาการดำเนินงานโครงการวิจัยนี้ มีกำหนด ระยะเวลา 1 ปี 6 เดือน ตั้งแต่วันที่ 7 พฤษภาคม 2553 ถึง วันที่ 7 พฤศจิกายน 2554

นิยามศัพท์เฉพาะ

หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต หมายถึง การจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ที่ประกอบด้วย จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร ลักษณะรายวิชา แผนการเรียนการสอนที่จัดประสบการณ์ไว้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นหลักและแนวทางในการจัดและบริหารการศึกษา การสรรหาและพัฒนาบุคลากร การจัดหาวัสดุอุปกรณ์งบประมาณ สถานที่ และการประเมินผล

การประเมินหลักสูตร หมายถึง การพิจารณาคุณค่าและความสำเร็จของการใช้หลักสูตรกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้เพื่อปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

การประเมิน นวัตกรรม หมายถึง การพิจารณาลักษณะสังคม นโยบายของรัฐ และสภาพการณ์แวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร รวมถึงความต้องการของชุมชน สังคม ซึ่งเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับการพัฒนาหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับความต้องการและสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ในขณะนั้น

การประเมินปัจจัยนำเข้า หมายถึง การพิจารณาทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ประกอบด้วย ทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรเงินทุน วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน อาคารสถานที่ ตลอดจนความเหมาะสมของการบริหารจัดการหลักสูตร

การประเมินกระบวนการ หมายถึง การประเมิน การนำหลักสูตรไปใช้ โดยพิจารณาจากกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้วัสดุอุปกรณ์ ประกอบการเรียนการสอน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน รวมถึงการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การประเมินผลผลิต หมายถึง การประเมินผลที่เกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตร โดยพิจารณาสิ่งที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วย ความรู้ความสามารถของผู้เรียน ทักษะความเชี่ยวชาญที่เกิดขึ้น การปฏิบัติงานของผู้เรียนหลังจากสำเร็จการศึกษา รวมทั้งความพึงพอใจของผู้เรียน บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา และผู้ใช้งานบัณฑิต

การจัดการเรียนการสอน หมายถึง พฤติกรรมการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ ในด้านจุดมุ่งหมาย เนื้อหาวิชา วิธีการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล

ระดับความรู้ความสามารถของนักศึกษา หมายถึง ผลการเรียนรู้ที่สามารถวัดได้เป็นค่าคะแนน หรือระดับคะแนน ของนักศึกษาที่กำลังศึกษาในสาขาบริหารธุรกิจ ในชั้นปีที่ 1 ถึง ชั้นปีที่ 4 ในช่วงปีการศึกษา 2553

คุณภาพของบัณฑิต หมายถึง คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ ที่มีความสามารถซึ่งแสดงออกให้เห็นเป็นที่ประจักษ์ชัดเจนในด้านต่างๆ ได้แก่ การมีความคิดริเริ่มในการแก้ไขปัญหา การแสดงออกถึงการมีภาวะผู้นำ มีความสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในทางทฤษฎีที่ตนได้เรียนมาไปใช้ในการปฏิบัติงานและการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ มีการพัฒนา

เพิ่มพูนความรู้ของตนเองอยู่เสมอ และมีจริยธรรมและความรับผิดชอบในการทำงาน รวมถึงการกระทำของตนเอง

บุคลากรสายสอน หมายถึง ผู้ที่ทำการสอนในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ในช่วงปี พ.ศ. 2553

บุคลากรสายสนับสนุน หมายถึง ผู้ที่ทำงานในด้านการอำนวยความสะดวก การติดต่อประสานงาน หรือเรื่องต่างๆ ที่เป็นการให้ความสะดวกแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อให้การบริหารจัดการหลักสูตร รวมทั้งการจัดการเรียนการสอน ดำเนินไปได้ด้วยดี

นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาตามหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ในช่วงปี พ.ศ. 2553

บัณฑิต หมายถึง ผู้ที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ตั้งแต่ปีการศึกษา 2553

ผู้ใช้งานบัณฑิต หมายถึง ผู้ที่เป็นนายจ้าง ผู้ประกอบการ หัวหน้างาน ผู้บังคับบัญชา ผู้ควบคุมดูแล หรือผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับสายงาน ตำแหน่งหน้าที่ และการปฏิบัติงานของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

โครงการวิจัยการประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยใช้ CIPP Model เป็นกรอบแนวทางในการศึกษาวิจัย เนื่องจากแบบจำลองดังกล่าวสามารถประเมินหลักสูตรได้ครอบคลุมทุกองค์ประกอบ หรือเป็นการประเมินหลักสูตรทั้งระบบนั่นเอง ซึ่งมีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต

องค์ประกอบ ของหลักสูตร	สิ่งที่ประเมิน	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	วิธีวิเคราะห์ ข้อมูล	เกณฑ์การประเมิน
การประเมินบริบท (Context Evaluation)	- ความสอดคล้องของโครงสร้างของหลักสูตรกับความต้องการของชุมชน/สังคม - ความเหมาะสมของรายวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร - การจัดตารางสอนและเวลาเรียน	- นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในปัจจุบัน - บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปี 2553 - อาจารย์ผู้สอน	- แบบสอบถาม	- การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	- เกณฑ์การพิจารณาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ดังนี้ 5.00-4.50 = ระดับมากที่สุด 4.49-3.50 = ระดับมาก 3.49-2.50 = ระดับปานกลาง 2.49-1.50 = ระดับน้อย 1.49-1.00 = ระดับน้อยที่สุด
การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation)	- ความเพียงพอของงบประมาณ - ความเพียงพอของวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอน - ความเพียงพอของบุคลากรด้านผู้สอน - ความเพียงพอของบุคลากรด้านสนับสนุน - ความเหมาะสมของสื่อการเรียนการสอน - ความเพียงพอและความเหมาะสมอาคารสถานที่	- นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในปัจจุบัน - บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปี 2553 - อาจารย์ผู้สอน	- แบบสอบถาม	- การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	- เกณฑ์การพิจารณาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ดังนี้ 5.00-4.50 = ระดับมากที่สุด 4.49-3.50 = ระดับมาก 3.49-2.50 = ระดับปานกลาง 2.49-1.50 = ระดับน้อย 1.49-1.00 = ระดับน้อยที่สุด

องค์ประกอบ ของหลักสูตร	สิ่งที่ประเมิน	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	วิธีวิเคราะห์ ข้อมูล	เกณฑ์การประเมิน
การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation)	- กระบวนการจัดการเรียนการสอน - การจัดกิจกรรมอื่นที่ส่งเสริมการเรียนรู้ - ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน - การวัดและประเมินผล การเรียน	- อาจารย์ผู้สอน - นักศึกษาที่กำลัง ศึกษายู่ในปัจจุบัน - บัณฑิตที่สำเร็จ การศึกษาในปี การศึกษา 2553	- แบบสอบถาม	- การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่า เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	- เกณฑ์การพิจารณา ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ดังนี้ 5.00-4.50 = ระดับมากที่สุด 4.49-3.50 = ระดับมาก 3.49-2.50 = ระดับปานกลาง 2.49-1.50 = ระดับน้อย 1.49-1.00 = ระดับน้อยที่สุด
การประเมินผลผลิต (Product Evaluation)	- ประโยชน์ที่นักศึกษาและ บัณฑิตได้รับจากการศึกษา ตามหลักสูตร - คุณลักษณะของบัณฑิตที่ สำเร็จการศึกษา - การมีงานทำของบัณฑิตที่ สำเร็จการศึกษา	- นักศึกษา ที่กำลัง ศึกษายู่ในปัจจุบัน - บัณฑิต ที่สำเร็จ การศึกษาในปี การศึกษา 2553 - อาจารย์ผู้สอน - ผู้ใช้งานบัณฑิต	- แบบสอบถาม - แนวทางการ สัมภาษณ์ผู้ใช้งาน บัณฑิต	- การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่า เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) - การวิเคราะห์ เนื้อหา ข้อมูลเชิง คุณภาพ ที่ได้จากการ สัมภาษณ์	- เกณฑ์การพิจารณา ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ดังนี้ 5.00-4.50 = ระดับมากที่สุด 4.49-3.50 = ระดับมาก 3.49-2.50 = ระดับปานกลาง 2.49-1.50 = ระดับน้อย 1.49-1.00 = ระดับน้อยที่สุด - ความคิดเห็นของ ผู้เกี่ยวข้องและผู้ให้ข้อมูล ในประเด็นด้านคุณลักษณะ ของบัณฑิต

